

Dr hab. Bernadetta Izydorczyk, prof. UJ
Instytut Psychologii Stosowanej
Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Kraków, 20.04. 2021

**OCENA DOROBKU NAUKOWEGO, DYDAKTYCZNEGO, ORGANIZACYJNEGO
I POPULARYZUJĄCEGO NAUKĘ W POSTĘPOWANIU HABILITACYJNYM
DR KAROLINY ZARYCHTY- ZAJĄCZKOWSKIEJ W DZIEDZINIE NAUK SPOŁECZNYCH
W DYSCYPLINIE PSYCHOLOGIA**

Zgodnie z art. 219 ust. 1 "Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce" z dnia 20 lipca 2018 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, przedłożone mi do oceny materiały zawierają informacje na temat dotychczasowej działalności naukowo-badawczej, dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej Pani dr Karoliny Zarychty-Zajączkowskiej.

1. Informacje ogólne o Habilitantce

Dr Karolina Zarychta-Zajączkowska uzyskała w 2010 roku tytuł magistra psychologii w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej Wydziału Zamiejscowego we Wrocławiu. W roku 2016 na Uniwersytecie Humanistycznospołecznym SWPS II Wydziału Psychologii we Wrocławiu uzyskała tytuł doktora nauk społecznych w dziedzinie psychologia. Tematyka pracy doktorskiej: „Masa ciała i symptomy zaburzeń odżywiania - poznawcze, emocjonalne, behawioralne i socjokulturowe determinanty” obejmowała cykl trzech anglojęzycznych publikacji i została obroniona z wyróżnieniem. Dotychczasowy dorobek naukowy Habilitantki można zdefiniować jako odnoszący się do problematyki psychologii zdrowia. Od początku kariery naukowej tj. od roku 2010 dr Karolina Zarychta -Zajączkowska była związana ze Szkołą Wyższą Psychologii Społecznej (Wydziałem Psychologii we Wrocławiu - asystent naukowy), a następnie z Uniwersytetem Humanistycznospołecznym, Wydziałem Psychologii we Wrocławiu, gdzie pracuje od roku 2013 do nadal (od 2016 roku jako adiunkt naukowo-dydaktyczny). Przedłożony mi do oceny dorobku naukowego materiał wskazuje, że zarówno rozprawa doktorska, jak i ogólny dorobek naukowy dr Karoliny Zarychty-Zajączkowskiej po uzyskaniu

stopnia doktora odnoszą się do tematyki psychologii zdrowia, a szczególnie psychospołecznych, socjokulturowych aspektów zachowań zdrowotnych wobec odżywiania się, masy i stosunku do własnego ciała. W mojej ocenie, po dokonaniu przeglądu i analizy otrzymanych materiałów, najważniejsze międzynarodowe, oparte o wyniki badań publikacje naukowe, powstały w latach 2018-2020 i w znaczącej części zostały wskazane jako główne osiągnięcie naukowe Habilitantki. Fakt ten wskazuję, aby podkreślić aspekt nowości prowadzonych i publikowanych w czasopiśmie międzynarodowych, prowadzonych przez Habilitantkę w międzynarodowym zespole, badań naukowych.

2. Ocena osiągnięcia naukowego Habilitantki

Jako swoje główne osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, Dr Karolina Zarychta-Zajączkowska wskazała cykl publikacji zatytułowany „Zależności między zmiennymi poznawczymi, emocjonalnymi i społecznymi a masą ciała i związanymi z nią zachowaniami: od badań do teorii”. Cykl składa się z siedmiu anglojęzycznych publikacji współautorskich, z których trzy ukazały się w roku 2019, a cztery w roku -2020. Dr Karolina Zarychta - Zajączkowska we wszystkich publikacjach jest pierwszym autorem. Wszystkie artykuły we wskazanym cyklu opublikowane zostały w wysoko punktowanych czasopiśmie indeksowanych na liście JCR. Habilitantka prezentując w autoreferacie cykl publikacji głównego osiągnięcia naukowego, wskazuje obszary podejmowanych przez siebie badań, skoncentrowane na weryfikacji ekologicznych modeli zachowań zdrowotnych i masy ciała u adolescentów, jak i w części badań u dzieci i ich rodziców (szczególnie matek). Pierwszy obszar badawczy dotyczy weryfikacji modeli ekologicznych zachowań zdrowotnych na poziomie indywidualnym: analizy wzajemnych związków czynników poznawczych opisujących zadowolenie z ciała oraz czynników behawioralnych (zachowań związanych z restrykcjami dietetycznymi i spożywaniem pokarmów, aktywnością fizyczną) jako zmiennych wyjaśniających masę ciała u adolescentów. Drugi obszar badawczy dotyczył weryfikacji modeli ekologicznych zachowań zdrowotnych na poziomie diadycznym, skoncentrowanych m.in. na analizie wzajemnych związków czynników psychologicznych (wsparcia społecznego, zadowolenia z ciała, poziomu depresji rodzica, stylów odżywiania się, samoregulacji) mierzonych w diadzie: dziecko-rodzic (szczególnie matka) oraz ich roli w wyjaśnianiu zachowań wobec odżywiania się, masy ciała, i aktywności fizycznej dziecka /adolescenta.

Na uwagę zasługuje spójny pod względem prezentacji, merytoryczny przegląd przeprowadzonych badań, co daje prawo myśleć o Habilitantce jako dojrzałym badaczu, zdolnym do precyzyjnego, spójnego przekazania autorskich założeń realizowanych projektów badawczych. W mojej opinii to cenna umiejętność u badacza przedstawiającego innym badaczom w merytoryczny sposób, cele i założenia realizowanych projektów naukowych.

W treściach wskazanego cyklu siedmiu artykułów Habilitantka będąc w każdym z nich pierwszym autorem, każdorazowo brała udział w teoretycznym opracowaniu założeń badawczych, opracowaniu i testowaniu hipotez, wykonywaniu statystycznych analiz oraz ich interpretacji, przygotowaniu publikacji do druku wraz z dokonaniem we współautorstwie zmian w publikacji w procesie recenzji. Biorąc powyższe pod uwagę można uznać Habilitantkę za autora pracującego kompleksowo nad naukowym (empirycznym i teoretycznym) opracowaniem recenzowanego przeze mnie cyklu publikacji - osiągnięcia naukowego. Analiza formalna cyklu siedmiu artykułów wskazuje na posiadane kompetencje Habilitantki jako wnikliwego, samodzielnego, a zarazem współpracującego z międzynarodowym zespołem badacza. Jak już wspomniano we wstępie niniejszej recenzji, cykl tematyczny prezentowanego głównego osiągnięcia naukowego obejmuje problematykę badawczą, dotyczącą weryfikacji modeli ekologicznych zachowań zdrowotnych związanych z odżywianiem i masą ciała. Habilitantka dzieli prezentację zaplanowanych badań na dwa bloki tematyczne.

Pierwszy blok tematyczny w cyklu publikacji głównego osiągnięcia naukowego, wskazuje problematykę badawczą dotyczącą analizy wzajemnych związków czynników poznawczych, rozbieżności między idealną a realną masą ciała, czynników behawioralnych w wyjaśnianiu masy ciała u adolescentów. Badania tworzą bardzo spójną i precyzyjnie zrealizowaną w międzynarodowym zespole linię badawczą, opisaną w trzech publikacjach (jedna z roku 2019, dwie z roku 2020). Habilitantka przedstawia w oparciu o modele ekologiczne zachowań zdrowotnych, teorie społecznego uczenia się, model transteoretyczny C.G Fairburna oraz założenia teorii rozbieżności ja E.T. Higginsa, autorski model badawczy, procedurę prowadzonych badań, precyzyjnie wskazany dobór do grupy badanych oraz analizę i dyskusję otrzymanych wyników wraz z wnioskami. Konkluzje z omawianego pierwszego bloku przeprowadzonych badań stanowią logicznie uzasadniony punkt wyjścia do badań definiujących drugi blok tematyczny, skoncentrowany na problematyce weryfikacji modeli ekologicznych

dotyczących zachowań zdrowotnych wobec odżywiania się i masy ciała, tym razem na poziomie diadycznym (w zachowanej relacji dziecko-rodzic).

Pierwsze z cyklu badań prezentowanych przez Habilitantkę, ukierunkowane zostało zgodnie z modelem badawczym na weryfikację rozbieżności między idealną i realną masą ciała adolescentów oraz predykcyjnej roli w wyjaśnianiu zadowolenia z ciała i masy ciała u 1011 adolescentów (w wieku 13-19 lat, $M=16,30$; $SD=0,82$). Badania miały charakter podłużny (pomiaru dokonywano po 3 i 13 miesiącach po pierwszym pomiarze). Wyniki badania zostały przedstawione przez Habilitantkę w publikacji: Zarychta, K., Horodyska, K., Chan, C.K.Y. (2020). Body areas satisfaction and body mass in adolescents: Mediating effects of actual-ideal body weight discrepancies. *Eating and Weight Disorders - Studies on Anorexia Bulimia and Obesity*, 25, 1011-1019. doi: 10.1007/s40519-019-00722-8. Wyniki badania potwierdziły związek między zadowoleniem z ciała i masą ciała jako mediowaną przez rozbieżności w wadze ciała. Adolescenti zadowoleni ze swojego ciała wykazali mniejszy poziom rozbieżności między idealną a realną (mierzoną obiektywnie) masą ciała, co w efekcie było predyktorem niższego wskaźnika BMI i odwrotnie. Wyniki przedstawionego badania, Habilitantka poddała spójnym empirycznym analizom i wnikliwej dyskusji połączonej z konstruktywnymi wnioskami. Nie jako krytykę, ale jako polemikę z roli badacza, wskazującego potrzebę pogłębienia empirycznego pomiaru psychologicznej zmiennej, zdefiniowanej przez Habilitantkę w jej badaniach, jako „zadowolenie z ciała, satysfakcja z ciała”, wskazałabym w związku z wieloaspektową i złożoną definicją psychologicznej zmiennej jaką jest : obraz ciała, satysfakcja z ciała, zadowolenie z ciała na potrzebę zastosowania w jej pomiarze narzędzia psychologicznego. Do psychometrycznego pomiaru zadowolenia z ciała, satysfakcji z ciała stosowane są w badaniach naukowych opisanych we współczesnej literaturze, kwestionariusze o uznanych wskaźnikach rzetelności i trafności statystycznej np. kwestionariusz MBRSQ (lub MBRSQ-AS) w oprac. T.F. Casha, Inwentarza Zaburzeń Odżywiania się (Eating Disorder Inventory, EDI -3, a w nim skala niezadowolenie z ciała) w oprac. D.M. Garnera, czy Skala Oceny Ciała (Body Esteem Scale) autorstwa S. Franzoi i S. Shields w polskiej adaptacji M. Lipowskiej i M. Lipowskiego. Psychologiczne skale pomiaru obrazu ciała (samooceny ciała, satysfakcji z ciała, zadowolenia z ciała) mogłyby wesprzeć precyzję naukowego pomiaru omawianej i opisującej fenomen tejże zróżnicowanej w definicjach badaczy, zmiennej.

W efekcie poczynionych analiz i uzyskanych wniosków z pierwszego badania, Habilitantka podjęła kontynuację celów badawczych w kolejnych badaniach podłużnych, zmierzając w kierunku pomiaru związków zadowolenia z ciała (także w zależności od płci) z różnymi zachowaniami żywieniowymi i aktywnością fizyczną adolescentów jako mediatorów ich masy ciała. Habilitantka nawiązała do roli modeli społeczno-kulturowych w wyjaśnianiu związku między niezadowoleniem z ciała a antyzdrowotnymi zachowaniami wobec odżywiania się i aktywnością fizyczną adolescentów. Habilitantka poddała analizie wyniki badania 1254 adolescentów w wieku 13-18 lat ($M=16,37$; $SD=0,78$; w tym 58,3% dziewcząt) o masie ciała i BMI :15,59 - 40,35 ($M=21,99$, $SD=3,26$). Badania miały charakter podłużny z trzykrotnym pomiarem (po 2,3 i 13 miesiącach), co zwiększa empiryczną i naukową wartość otrzymanych wyników. Warto podkreślić, że zwiększono liczbę badanych oraz poszerzono obszar doboru do grupy badanych adolescentów z terenu Polski Centralnej i Wschodniej na Polskę Południową. Zatem spektrum doboru do grupy jest bardziej reprezentatywne dla polskiej populacji adolescentów. Ponadto obok pomiarów wskaźników realizowanych w pierwszym badaniu, tutaj zastosowano do weryfikacji zmiennej zadowolenia z ciała, wskaźniki kwestionariusza MBRSQ w oprac. Casha (polska adaptacja Brytek-Matera, Rogoza, 2015). Habilitantka badała zależności między trzema rodzajami zadowolenia z ciała (globalne zadowolenie z ciała u obu płci, zadowolenie z „męskich” obszarów ciała u chłopców, zadowolenie z „damskich” obszarów ciała u dziewcząt), rodzajami zachowań żywieniowych (spożycie warzyw i owoców, spożycie żywności wysokokalorycznej) oraz aktywnością fizyczną w wyjaśnianiu masy ciała adolescentów. Wyniki badania potwierdziły predykcyjną rolę zadowolenia z ciała w wyjaśnianiu masy ciała u dziewcząt i chłopców, aktywności fizycznej adolescentów oraz spożywania przez nich żywności wysokoenergetycznej. Kluczowym był wniosek o złożoności wpływu zadowolenia z ciała na zachowania zdrowotne i masę ciała adolescentów. Wyniki naukowych analiz zostały zaprezentowane w artykule: Zarychta, K., Chan, C.K.Y., Kruk, M., Łuszczynska, A. (2019). Gender-specific body areas satisfaction and body weight status in adolescents : Mediating effects of physical activity, health and unhealthy nutrition behavior. *Applied Psychology: Health and Well-Being* 11(1), 80-101. DOI 10.1111 / aphw12145.

W nawiązaniu do poczynionych już w niniejszej recenzji uwag i polemice, co do zasadności doboru metod pomiaru zmiennej: zadowolenia z ciała warto poczynić

refleksję nad uzasadnieniem skupienia się Habilitantki w pomiarze tejże zmiennej tylko na jednej ze skal kwestionariusza MBRSQ, nazwanej Body Areas Satisfaction Subscale BAS przy pominięciu innych (równie ważnych z perspektywy pomiaru zadowolenia z ciała, satysfakcji z ciała), skal MBRSQ (czy MBRSQ-AS). Zastosowany pomiar jedną ze skal MBRSQ może stanowić pewne uogólnienie pomiaru poznawczych i emocjonalnych aspektów zmiennej : satysfakcja /zadowolenie z ciała. BAS to tylko jedna z podskal mierzących zadowolenie z ciała (satysfakcję z ciała) warta doprecyzowania i uzupełnienia o pomiar obecnych w teście The Multidimensional Body -Self Relations Questionnaire's MBRSQ) innych , innych a ważnych dla tej zmiennej skal np. Ocena wyglądu (Apperence Evaluation,AE) czy Skoncentrowanie na wyglądzie (Appearance Orientation,AO). MBRSQ (czy MBRSQ AS) to uznany w międzynarodowych badaniach kwestionariusz pozwalający dokonywać naukowych pomiarów psychologicznej, wieloczynnikowej zmiennej jaką jest obraz ciała i jego składowe. Może to uzupełnić sposób weryfikacji satysfakcji z ciała jako zmiennej - predyktora zachowań zdrowotnych wobec odżywiania się. Poczyniona powyżej uwaga, wskazująca na zasadność doprecyzowania psychologicznego pomiaru zmiennej zadowolenie/satysfakcja z ciała, z zastosowaniem posiadających wysokie wskaźniki dobroci statystycznej, psychometrycznych narzędzi , odnosi się także do kolejnego etapu badań Habilitantki, gdzie poddaje ona wraz z zespołem, ponownemu pomiarowi związek zadowolenia z ciała z zachowaniami zdrowotnymi adolescentów z niedowagą, którzy stanowią potencjalną grupę ryzyka zachorowania na zaburzenia odżywiania. Habilitantka poddała badaniu populację 1042 adolescentów w wieku 13-18 lat (M=16,62, SD=0,89, w tym 58,1% dziewcząt). Prowadzono badania podłużne z dwukrotnym pomiarem (pomiar bazowy i po 11 miesiącach) oraz dokonano pomiaru wzajemnych zależności między wskazanymi w modelu badawczym zmiennymi: zadowolenia z ciała a zachowaniami zdrowotnymi wobec odżywiania się. W oparciu o teoretyczny , transdiagnostyczny model zaburzeń odżywiania , celem badania był pomiar pośrednich efektów zadowolenia z ciała na masę ciała poprzez stosowanie restrykcji dietetycznych, spożycie owoców, warzyw, spożycie wysokokalorycznej żywności w grupie adolescentów z niedowagą i masą ciała w normie. Na uwagę i uznanie zasługuje, że próba badanych była pokaźna i zbierana z różnych części Polski Wschodniej i Środkowej, a w dalszej kolejności z Polski Południowej. Wyniki badania wskazały na związki niższego poziomu zadowolenia z ciała z niższą masą ciała jako

mediowanych przez restrykcje dietetyczne oraz spożycie żywności wysokokalorycznej. Wyniki tej części badań oraz ich statystyczne analizy zostały opublikowane w artykule (Zarychta, L., Chan, C.K., Kruk, M., Łuszczzyńska, A. (2020). Body satisfaction and body weight in under- and healthy-weight adolescents: Mediating effects of restrictive dieting, healthy and unhealthy food intake. *Eating and Weight Disorders - Studies on Anorexia Bulimia and Obesity*, 25(1), 41-50. DOI.10.1007 / s40519-018-0496-z).

Podsumowując omawiany pierwszy blok tematyczny badań z udziałem Habilitantki, skoncentrowanych na empirycznej weryfikacji tematyki modeli ekologicznych na poziomie indywidualnym, warto podkreślić, że zostały one opublikowane wraz z wynikami w trzech artykułach, w czasopismach z listy JCR ze znaczącą (z perspektywy nauk społecznych) wartością IF. Przedstawiane publikacje w czasopismach o zasięgu międzynarodowym nadają wysoką rangę upowszechnianym z udziałem Habilitantki badaniom naukowym na arenie nie tylko polskiej, ale także międzynarodowej.

Aby pogłębić empiryczną wiedzę dotyczącą empirycznej weryfikacji modeli ekologicznych, odnoszących się do poszukiwania związków czynników poznawczych, emocjonalnych i behawioralnych, mierzonych w diadach: rodzic-dziecko, Habilitantka podjęła kolejne badania, których wyniki opublikowała we współautorstwie, w czterech kolejnych publikacjach cyklu osiągnięcia naukowego głównego. Cykl kolejnych czterech artykułów (2019-2020) stanowi spójną, logiczną całość, w której odnosząc się do modeli ekologicznych i teorii społecznego uczenia się, Habilitantka zaznajamia z udokumentowanymi badaniami, naukową wiedzą na temat nie tylko predyktorów zachowań żywieniowych u adolescentów, ale też odnosi się do badania diad (głównie matka - dziecko) i roli wzajemnych zależności między stylami odżywiania matek i dzieci. Habilitantka poddała empirycznej weryfikacji, konsekwentnie zaplanowany projekt badawczy, w którym realizując procedurę badawczą i dokonując doboru do próby badanych, przeprowadziła w pierwszej kolejności pomiar stylów odżywiania matek jako czynnika wyjaśniającego style odżywiania u dzieci w zależności od ich płci. Habilitantka poddała badaniu populację 822 diad: matka - dziecko (1644 osoby badane). Badane dzieci mieściły się w wieku 5-12 lat ($M=8,21$, $SD=1,40, 55\%$ dziewcząt). Wiek matek mieścił się między 23-59 lat ($M=35,93$, $SD=5,24$). Na uwagę i uznanie zasługuje zarówno zebrana w latach 2011-2015 liczba badanych diad (głównie matek), jak i logiczny ciąg oraz spójność tematyki, procedury prowadzonych badań z badania-

mi dotyczącymi weryfikacji modeli ekologicznych zachowań zdrowotnych na poziomie indywidualnym (blok tematyczny pierwszy). Odwołując się do psychometrycznego pomiaru zmiennej: zachowania żywieniowe z zastosowaniem kwestionariusza zachowań żywieniowych (DEBQ), Habilitantka i zespół poddali uzyskane wyniki statystycznej analizie ścieżkowej, która potwierdziła znaczenie stylów odżywiania matek jako czynnika wyjaśniającego style odżywiania u dzieci w zależności od ich płci. Wskazano, że emocjonalny styl odżywiania matki okazał się predyktorem emocjonalnego stylu odżywiania u synów i córek. Natomiast zewnętrzny styl odżywiania u matek uzyskał status predyktora zewnętrznego stylu odżywiania tylko synów. Natomiast restrykcyjny styl odżywiania matek okazał się predyktorem restrykcyjnego stylu odżywiania tylko córek. Wyniki badania wraz z ich naukowym opracowaniem, Habilitantka wraz ze współautorami przedstawiła w kolejnym artykule (Zarychta, K., Kulis, E., Gan, Y., Chan, C.K.Y., Horodyska, K., Łuszczynska, A. (2019). Why are you eating mom? Maternal emotional, restrained, and external eating explaining children's eating styles. *Appetite*, 141, e104335).

Cykl drugiego bloku tematycznego odnoszącego się do analiz badań dokonywanych w oparciu o pary: rodzic (głównie matka) - dziecko, kończy pomiar wzajemnych zależności między awersją żywieniową rodzica i dziecka. Celem badania był pomiar pośrednich efektów awersji żywieniowej u rodzica (głównie matek) na zachowania żywieniowe dziecka poprzez postrzeganie awersji żywieniowej dziecka przez rodzica oraz awersję żywieniową dziecka. Sprawdzano także pośrednie efekty awersji dotyczącej aktywności fizycznej u rodzica na aktywność fizyczną dziecka. Przeprowadzono badania podłużne w dwóch grupach diad (dzieci i rodziców - głównie matek). Pierwsza grupa liczyła 924 diad (rodziców w wieku 23-60 lat, 88,9% kobiet oraz dzieci w wieku 5-11 lat, 54,3% dziewcząt) - pomiar awersji żywieniowej (z pomiarem bazowym i drugim po 10 miesiącach). Druga grupa badanych liczyła 879 diad rodzic (głównie matka) - dziecko (rodziców wieku 24-68 lat, 83,2% kobiet oraz dzieci w wieku 5-11 lat, 52,4% dziewcząt) - z pomiarem bazowym i drugim pomiarem po 7-8 miesiącach, dotyczącym awersji związanej z aktywnością fizyczną. Wyniki statystycznej analizy potwierdziły pośrednie efekty awersji żywieniowej i aktywności fizycznej mierzonej u rodzica na awersję żywieniową i aktywność fizyczną u dziecka. Wyniki wskazały, że niezależnie od BMI dziecka, rodzice z wysokim poziomem awersji żywieniowej lub dotyczącej aktywności fizycznej mieli tendencję do postrzegania

własnych dzieci jako mających wysoki poziom awersji, co wpływało na wyższy poziom awersji u dzieci i niższe spożycie warzyw i owoców oraz niższy poziom aktywności fizycznej. Habilitantka przedstawiła wraz z współautorami wyniki badań w artykule (Zarychta, K., Horodyska, K., Gan, Y., Chan, C.K. Y., Wiggers, J., Wolfenden, L., Boberska, M., Łuszczynska, A. (2019). Associations of parental and child food and exercise aversion with child intake and physical activity. *Health Psychology*, 38(12), 1116-1127, doi.org/10.1037/hea0000799.

Kolejne badania, które zostały przedstawione we wskazanym przez Habilitantkę wykazie publikacji jako jej główne osiągnięcie naukowe, dotyczyły pomiaru pośrednich efektów poziomu depresji rodzica na BMI dziecka poprzez wsparcie udzielane dziecku przez rodzica, wsparcie otrzymywane przez dziecko i aktywność fizyczną dziecka. Badaniu poddano 879 diad rodzic-dziecko. Wiek rodziców mieścił się w przedziale 24-68 lat (M=36,65, SD=6,10, 83,2% kobiet), natomiast wiek dzieci mieścił się w przedziale 5-11 lat (M=8,49, SD=1,34, 52,4% dziewcząt). Badania miały charakter podłużny a przeprowadzone statystyczne analizy ścieżek wskazały, że im wyższy poziom depresji rodzica, tym niższe wsparcie otrzymywane przez dziecko. Niższy poziom wsparcia otrzymywanego przez dzieci okazał się predyktorem niższego poziomu aktywności fizycznej dziecka oraz wyższego BMI dziecka. Badania powyższe zostały opublikowane w szóstym artykule, znajdującym się w cyklu głównego osiągnięcia naukowego (Zarychta, K., Banik, A., Kulis, E., Boberska, M., Radtke, T., Chan, C.K.Y., Łuszczynska, A. (2020). Parental depression predicts child mass via parental support provision, child support receipt, and child physical activity: findings from parent-child dyads. *Frontiers in Psychology*, 11, 161, doi.org/10.33389/fpsyg.2020.00161

Ostatni etap badań związany z cyklem, wskazanym jako główne osiągnięcie naukowe, został opracowany i przedstawiony w siódmym artykule, gdzie Habilitantka jest - jak w pozostałych artykułach - pierwszym autorem. (Zarychta, K., Banik, A., Kulis, E., Lobczowska, K. (2020). Parental and child self-efficacy explaining food intake through self-regulation: A dyadic prospective study. *Applied Psychology: Health and Well-Being*. doi.org/10.1111/aphw.12225). Poruszany wątek badawczy we wspomnianym powyżej artykule stanowi logiczny ciąg postępowania badawczego, zmierzającego w kierunku naukowego rozpoznania psychologicznych i związanych zarazem ze środowiskiem rodzicielskim, predyktorów zachowań żywieniowych

u dzieci. W badaniu dokonywano pomiaru związków między własną skutecznością rodzica, dziecka a zachowaniami żywieniowymi dziecka, z uwzględnieniem zmiennej mediatora (strategii samoregulacji). Badaniu podłużnemu poddano 924 diady rodziców i dzieci. Wiek rodziców mieścił się w przedziale 23-66 lat ($M=36,27$, $SD=5,52$, 88,9% kobiet), wiek dzieci mieścił się w przedziale 5-11 lat ($M=8,23$, $SD=1,41$, 54,3% dziewcząt). Statystyczna analiza ścieżkowa wskazała, że wyższy poziom własnej skuteczności rodzica wyjaśnia wyższy poziom spożycia przez dzieci warzyw i owoców poprzez wyższy poziom własnej skuteczności dziecka oraz stosowanie dystrakcji przez dziecko. Własna skuteczność rodziców oraz jej konsekwencja w postaci własnej skuteczności dziecka oraz strategii samoregulacji stosowanych przez dziecko, okazały się ważnymi czynnikami wyjaśniającymi spożycie owoców i warzyw przez badane dzieci.

Omawiany powyżej cykl czterech podłużnych badań utworzył spójną, logicznie uporządkowaną, merytoryczną całość złożonego projektu badawczego, co pozwoliło na weryfikację modeli ekologicznych masy ciała dzieci na poziomie diadycznym (interpersonalnym) w zakresie roli czynników poznawczych, emocjonalnych i behawioralnych (własna skuteczność, wsparcie społeczne, awersja żywieniowa oraz dotycząca aktywności fizycznej rodzica i dziecka, poziom depresji rodzica, style odżywiania się). Wszystkie cztery publikacje dotyczące omawianej powyżej tematyki, wskazują na kontynuację spójnej linii badań oraz nawiązywanie do wcześniejszych wyników badań własnych i dyskusję z wynikami innych autorów badań. We wszystkich czterech publikacjach zwraca uwagę precyzja w opisie teorii i wyników podejmowanych badań.

Podsumowanie

Recenzowany cykl siedmiu publikacji jest spójny i logicznie ustrukturalizowany zarówno w zakresie treści, jak i metodologii wykonanych badań. Ważnym osiągnięciem teoretycznym jest przedstawiony przez Habilitantkę w wyniku podsumowania otrzymanych analiz, model ramowy psychologicznych (indywidualnych i interpersonalnych) zmiennych determinantów zachowań zdrowotnych dotyczących odżywiania się. Poddając naukowej (formalnej i merytorycznej) analizie otrzymany materiał badawczy i zaprezentowane metodologiczne procedury, Habilitantce udało się przeprowadzić wnikliwy i poprawny wieloetapowy proces badawczy. Habilitantka zaplanowała interesujące cykle następujących po sobie i ze sobą zintegrowanych

badania, a wyniki tychże badań poddała rzetelnej i pogłębionej statystycznej analizie. Habilitantka w opisie cyklu wyników i dyskusji badań odwołuje się do prowadzonych badań podłużnych, co wskazuje na jej świadomość w zakresie potrzeby pogłębiania empirycznie udokumentowanej wiedzy, z zastosowaniem wielokrotnego pomiaru zmiennych psychologicznych. To skutkuje budowaniem szerokiego spektrum obrazu zmiennych wyjaśniających analizowane zachowania zdrowotne, związane z odżywianiem się. Badania te wnoszą nowy i interesujący wkład do zrozumienia psychospołecznych aspektów dotyczących zachowań żywieniowych u rodziców i dzieci oraz ich wzajemnych powiązań. Habilitantka wykazała się wysokimi umiejętnościami łączenia i opisywania wyników wielu badań, współpracą w międzynarodowym zespole badaczy, a umieszczone w znaczących międzynarodowych czasopismach publikacje dają podstawę myśleć o Habilitantce jako badaczu znającym standardy, wymagane do naukowego rozwoju, znającym zasady pogłębiania teorii oraz badaczem znającym zasady międzynarodowej współpracy w procesie empirycznych badań. Rzetelny i spójny sposób przekazu założeń i procedur badawczych oraz wyników wraz z ich analizami i wnioskami w publikacjach, potwierdzają wysokie naukowe kompetencje Habilitantki i jej znaczący wkład do rozwoju myśli naukowej dotyczącej obszarów tematycznych psychologii zdrowia.

3. Ocena osiągnięć naukowo-badawczych Habilitantki, nie wchodzących w skład głównego osiągnięcia naukowego oraz współpracy międzynarodowej

Poza publikacjami wskazanymi jako cykl 7 prac osiągnięcia głównego, Habilitantka wykazała na podstawie własnego oszacowania procentowego i deklaracji udziału merytorycznego 15 współautorskich publikacji, w których jest pierwszym (6 publikacji) bądź kolejnym autorem (9 publikacji). Po uzyskaniu stopnia doktora powstało 9 publikacji, a pozostałe 6 publikacji przed uzyskaniem stopnia doktora. Spośród całokształtu prac dodatkowego dorobku naukowego 12 publikacji znajduje się na liście czasopism JCR i wszystkie one odnoszą się do różnych obszarów tematycznych psychologii zdrowia (psychospołecznych aspektów zachowań zdrowotnych związanych z odżywianiem, masą ciała i aktywnością fizyczną).

Problematyka badawcza w publikacjach stanowi rezultat konsekwentnie realizowanych przez Habilitantkę wraz z zespołem poszukiwań naukowych, prezentujących wyniki badań w sposób logiczny, spójny i precyzyjnie zintegrowany. Habilitantka

nawiązała w czasie swojej naukowej działalności zasługującą na uznanie, znaczącą i stałą współpracę międzynarodową z placówkami naukowo-badawczymi w Australii, USA, Niemczech, Chinach, która zaowocowała realizacją projektów badawczych oraz wieloma wspólnymi, międzynarodowymi publikacjami. Dr Karolina Zarychta-Zajączkowska uczestniczyła w latach 2010-2019 w kilku grantach badawczych pełniąc funkcję kierownika (grant Miniatura -1 oraz trzy wydziałowe projekty badawcze) oraz pełniąc funkcję wykonawcy w dwóch projektach badawczych, finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W ramach współpracy międzynarodowej w 2019 roku Habilitantka odbyła 2-tygodniowy pobyt badawczy w Peking University w Chinach, gdzie wygłosiła wykład gościnny na temat rozwoju psychologii zdrowia. W wyniku uczestnictwa i współpracy międzynarodowej opublikowała w międzynarodowym współautorstwie kilkanaście publikacji naukowych oraz wygłosiła wiele referatów w trakcie trwania międzynarodowych konferencji. W swojej naukowej działalności dr Karolina Zarychta -Zajączkowska wygłosiła ogółem 40 wystąpień konferencyjnych (w tym dwa wykłady plenarne, jeden wykład gościnny za granicą oraz referaty i postery) na 11 międzynarodowych konferencjach naukowych i 8 konferencjach krajowych. Dr Karolina Zarychta -Zajączkowska była także nagrodzona dwukrotnie za najlepszy plakat naukowy. Jako naukowiec pełniła rolę recenzenta abstractów wystąpień konferencyjnych w ramach kwalifikacji do konferencji International Congress of Applied Psychology. Dr Karolina Zarychta-Zajączkowska była recenzentem 23 publikacji naukowych w czasopismach naukowych z listy JCR. Habilitantka pełni również funkcję edytora sekcji " Body image" w czasopiśmie z listy JCR :Eating and Weight Disorders-Studies on Anorexia ,Bulimia and Obesity. Od 2021 roku została również edytorem w czasopiśmie Applied Psychology: Health and Well-Being. Od 2017 roku do nadal jest członkiem Komisji Wydziałowej ds. Badań, a od 2029 roku jest także członkiem Rady Instytut Psychologii Uniwersytetu SWPS Wydział we Wrocławiu. Habilitantka jest laureatką licznych nagród m.in. za swoją działalność organizacyjną i osiągnięcia naukowe otrzymała czterokrotnie nagrodę Dziekana oraz nagrodę dla promotora pomocniczego w ramach Interdyscyplinarnych Studiów Doktoranckich.

Dr Karolina Zarychta-Zajączkowska jest członkiem towarzystw naukowych: międzynarodowych i polskich: European Health Psychology Society, European Association of Clinical Psychology and Psychological Treatment, Polskiego Towarzystwa

Terapii Poznawczej i Behawioralnej oraz Polskiego Towarzystwa Terapii Motywującej. Wskaźniki ilościowe dotyczące liczby cytowań oraz indeks Hirscha są w mojej ocenie bardzo wysokie, co ilustruje sumaryczny Impact Factor dla wszystkich publikacji = 51.922 oraz indeks Hirscha (h-indeks :4 (WoS); h-indeks ;4 (Scopus);h-indeks : 7 (Google-Scholar).IF dla publikacji opublikowanych przed uzyskaniem stopnia doktora=8.734; dla publikacji opublikowanych po 2016 roku (po uzyskaniu stopnia doktora)= 41.188;. Zasluguje na uznanie i wyróżnienie fakt, że w latach po doktoracie nastąpił znaczący wzrost cytowań publikacji współautorskich dr Karoliny Zarychty - Zajązkowskiej, co potwierdza ich znaczną siłę oddziaływania i znaczenie w obiegu międzynarodowym.

Podsumowanie

Habilitantka prezentuje w mojej ocenie pod względem ilościowym i merytorycznym, wartościowy (poza osiągnięciem głównym) dorobek naukowy, świadczący o znaczącym wkładzie publikacji Habilitantki w rozwój nauki w dziedzinie psychologii. Równie wysoko oceniam jej osiągnięcia w zakresie nawiązanej współpracy międzynarodowej związanej z prowadzeniem badań, doskonaleniem naukowego warsztatu i własnym naukowym rozwojem.

4. Ocena dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego Habilitantki

Dr Karolina Zarychta-Zajązkowska od wczesnego rozwoju w roli nauczyciela akademickiego aktywnie upowszechniała wiedzę psychologiczną w ramach prowadzonych różnorodnych zajęć dydaktycznych ora współpracy na rzecz Studenckiego Koła Naukowego Psychologii Klinicznej w SWPS. Popularyzując psychologię jako naukę przeprowadziła kilkanaście warsztatów, szkoleń i spotkań otwartych dla placówek służby zdrowia, szkół, udzielała się także w mediach oraz jako autor i współautor publikacji popularno-naukowych. Dr Karolina Zarychta-Zajązkowska jest nauczycielem akademickim prowadzącym liczne i zróżnicowane zajęcia dydaktyczne (wykłady, konwersatoria, seminaria, ćwiczenia) dla studentów studiów magisterskich i doktoranckich. W swoim dydaktycznym dorobku Habilitantka posiada bogate doświadczenie w zakresie sprawowania opieki naukowej nad pracami magisterskimi w zakresie psychologii, wypromowała 46 magistrów psychologii oraz zrecenzowała 55 prac magisterskich i licencjackich oraz była promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim. Habilitantka pełniła funkcję

Kierownika Katedry Psychologii klinicznej, Zdrowia i Rehabilitacji, członka Komisji Wydziałowej ds. Badań, Rady Instytutu Psychologii, Komisji Wydziałowej ds. Jakości Kształcenia, opiekuna praktyk studenckich oraz koordynatora specjalności Psychologia Kliniczna. Habilitantka reprezentowała Wydział w Radzie Programowej ds. Studiów Podyplomowych. Doskonaląc swoje naukowe umiejętności Dr Karolina Zarychta - Zajączkowska wzbogacała także swój zawodowy rozwój uczestnicząc w 24 szkoleniach, rozwijających jej doświadczenia w roli psychologa-praktyka.

Podsumowując całokształt osiągnięć Habilitantki w zakresie jej dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego oceniam go bardzo pozytywnie, doceniając niewątpliwe walory Habilitantki jako kompetentnego, bardzo rzetelnego i zaangażowanego w sprawy uczelni, studentów nauczyciela akademickiego oraz popularyzatora psychologii w środowisku społecznym.

Konkluzja

Uwzględniając całokształt dorobku naukowego dr Karoliny-Zarychty-Zajączkowskiej po uzyskaniu stopnia naukowego doktora (tj. cyklu 7 publikacji wskazanych jako główne osiągnięcie naukowe oraz dorobku wskazanego jako dodatkowy), oceniam go całościowo bardzo wysoko. Uważam, że stanowi on znaczący wkład naukowej wiedzy Habilitantki w rozwój naukowy psychologii. Tym samym stwierdzam, że przedstawiony mi do recenzji całościowy dorobek naukowy dr Karoliny Zarychty-Zajączkowskiej zgodnie z art.219 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, spełnia wymogi stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego, co upoważnia mnie do poparcia wniosku o nadanie Jej stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie psychologia.

Jaydorczyk Beata